

OBSAHOVÁ ANALÝZA

Názory a Argumenty

Rok 2012

**Zpracoval: Jaroslav Formánek a kolektiv autorů na základě datových podkladů
poskytnutých ČRo**

říjen 2013

I. METODOLOGIE

I.1. POUŽITÁ METODOLOGIE OBSAHOVÉ ANALÝZY

Použitá metodologie obsahové analýzy využívá jak její kvantitativní složku, tak i kvalitativní. Jsou přitom operacionalizovány :

- a) požadavky Kodexu ČRo,**
- b) kritéria profesionality novinářského zpracování,**

do porovnatelných (měřitelných) charakteristických znaků mediálních obrazů či textů, které platí jako indikátory (ukazatele) míry jejich naplnění v oblasti názorové publicistiky.

Z důvodů požadavků kladených na stručnost a srozumitelnost předávané obsahové analýzy není její součástí podrobný popis použité metodologie a jejích principů. Ten bude dodán separátně. Ze stejných důvodů bude také separátně dodáno hodnocení naplňování požadavků profesionálního novinářského zpracování názorové publicistiky (tedy vybraných zkoumaných příspěvků z pořadu „Názory a argumenty“), které jdou nad rámec požadavků stanovených Kodexem ČRo.

I.2. VÝBĚROVÝ SOUBOR ZKOUMANÝCH PŘÍSPĚVKŮ

Ze všech příspěvků v rámci pořadu *Názory a argumenty* odvysílaných v roce 2012 byly k analýze vybrány všechny příspěvky odvysílané v *Ozvěnách dne* v následujících obdobích:

- 20. až 24.2. 2012
- 21. až 25.5. 2012
- 20. až 24. 8. 2012
- 19. Až 23. 11. 2012

Celkem bylo tímto způsobem vybráno 142 odvysílaných příspěvků. Jednotlivé příspěvky byly zkoumány jak podle přepisů jednotlivých příspěvků vytvořených společností *Newton Media*.

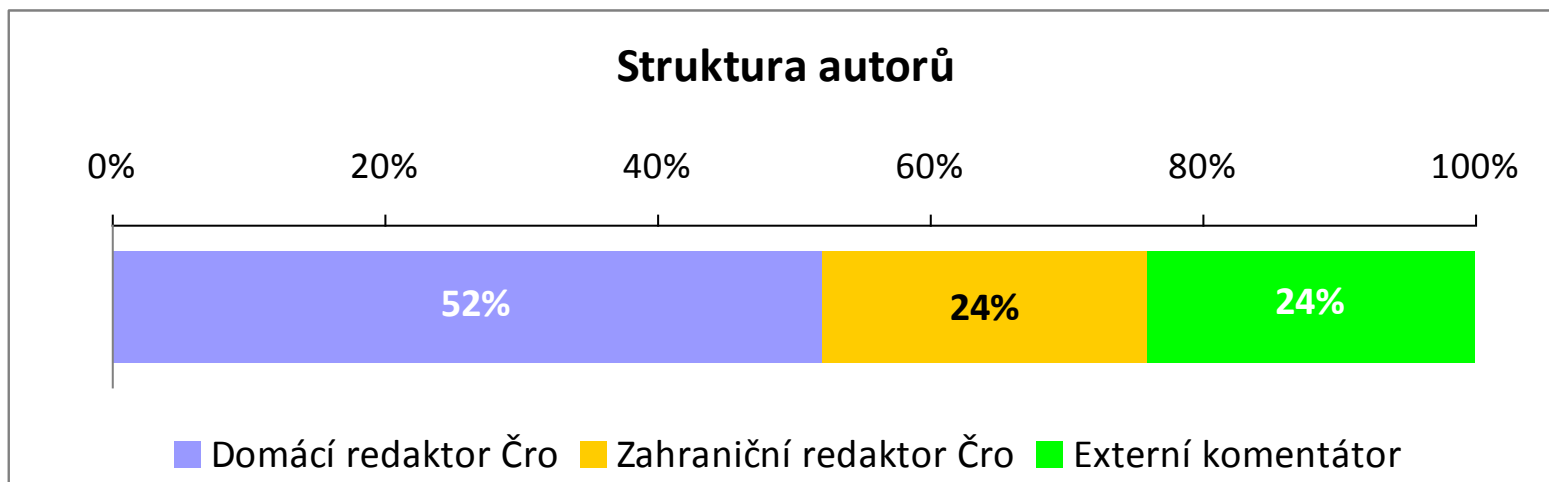
Poznámka:

V tomto konkrétním případě pracuje metodika nad příliš malým souborem příspěvků, takže nejsou některé její závěry je potřeba brát s určitou opatrností. Také smluvně určený způsob výběru hodnocených příspěvků není ze statistického hlediska zcela korektní, takže učiněné závěry jsou sice platné s vysokou pravděpodobností, ale nemají oporu ve statistických zákonech. Uvedená omezení lze eliminovat použitím náhodného výběru, který běžně používáme.

II. ZJIŠTĚNÉ VÝSLEDKY

II.1. STRUKTURA AUTORŮ KOMENTÁŘŮ (názorů)

Mezi autory komentářů převažují domácí redaktoři ČRo, což je určitě přirozeným jevem. Jen čtvrtina autorů jsou externisté – to dokladuje veliký personální potenciál ČRo.

II.2. TÉMATICKÁ RŮZNORODOST

Zahraniční téma	58%
Téma z domácí politiky	40%
Politické a ekonomické témata ze zahraničí	39%
Témata z domácí ekonomiky	25%
Téma o kriminalitě (v zahr. i o terorismu)	23%
Téma z oblasti kultury (v širším slova smyslu)	6%
Praktické Téma z oblasti práva s politickým kontextem	4%
Téma z oblasti zajímavosti a perliček z domova i ze světa	4%
Téma z oblasti duchovního a církevního života	3%
Regionální Téma s politickým kontextem	3%
Téma o slavných lidech, celebritách	3%
Téma ekologické	3%
Téma vztahující se k postiženým, sociálně slabým, či jinak handicapovaným nebo k seniorům	2%
Praktické Téma spotřebitelského charakteru s politickým kontextem	1%
Regionální Téma bez politického kontextu	1%
Téma z oblasti vědy a výzkumu, školství	1%
Praktické Téma z oblasti práva bez politického kontextu	1%
Praktické Téma spotřebitelského charakteru bez politického kontextu	1%
Téma o dopravních nehodách, živelních katastrofách	0%

Hodnocených příspěvků s ryze zahraniční tematikou bylo 77. Příspěvků s domácí tematikou bylo 65 (některé z nich obsahovaly i aspekt zahraniční - zejména s ty se vztahem k EU). Tématická různorodost je dostatečná, snad jen příspěvků na témata vztahující se k postiženým, sociálně slabým, či jinak handicapovaným nebo k seniorům by mohlo být více. Naopak bylo velmi čteně zastoupeno téma kriminality reprezentované především **korupcí. *Poznámka: Každý příspěvek mohl být zařazen do více kategorií, například mnohé příspěvky popisovaly jak politická, tak ekonomická témata, a proto byly také zařazeny do obou kategorií.***

II.3. NÁZOROVÁ RŮZNORODOST

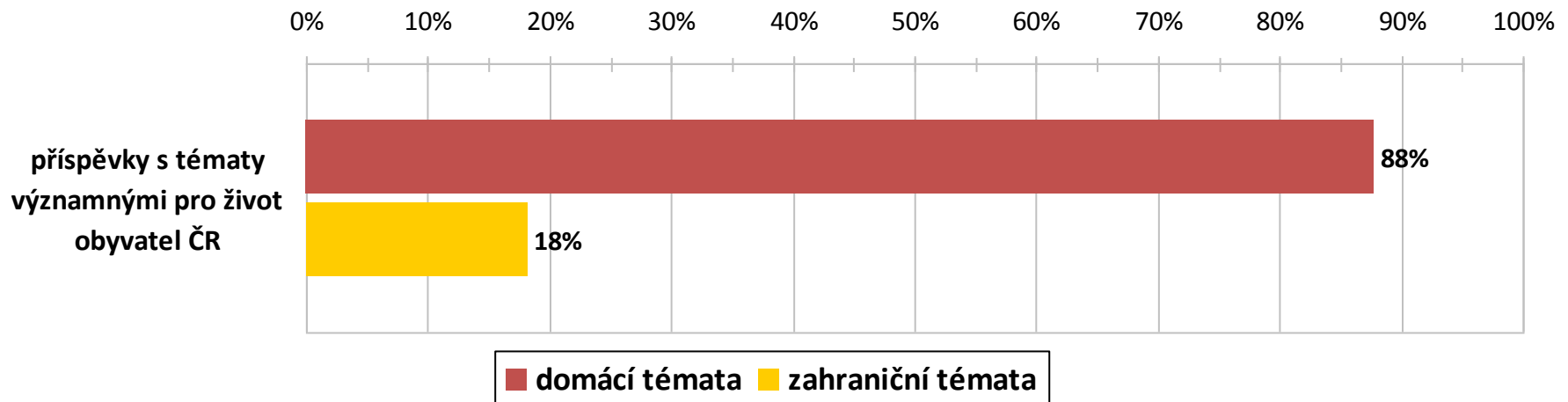
zdroje zahraniční – politici, EU, EK apod.	28,8%
jiné zahraniční – ekonomové (MMF, SB), další instituce apod.	16,4%
aktéři událostí	10,7%
odborníci	8,9%
tištěná média	6,7%
domácí politici	6,5%
ministerstva-státní správa, president	4,7%
vláda ČR	3,5%
účastníci názorového střetu	3,2%
TV, rozhlas	1,7%
weby, internet	1,7%
média obecně	1,7%
domácí instituce, např.justice (vč. citace zákonů a ústavy)	1,5%
tiskové agentury	0,7%
zástupci Parlamentu ČR (PS, Senát)	0,5%
kraje	0,5%
představitelé církví	0,5%
firmy a podniky	0,5%
ČSÚ, ČNB a jiné oficiální zdroje	0,5%
jiné zdroje	0,5%
asociace, svazy, odbory	0,2%
města, obce	0,0%

Byly vyhodnocovány zdroje informací, nikoli přímé citace. Příspěvky se zahraniční tematikou obsahovaly častěji odvolání na informační zdroje než „domácí“ příspěvky, ve kterých autoři názoru častěji spoléhali na primárních informací. Celkově vzato je také „názorová různorodost“ dostatečná.

Poznámka: Součet zdrojů uvedených v tabulce dává 100%.

II.4. VÝZNAMNOST TÉMAT POPISOVANÝCH V PŘÍSPĚVCÍCH = EXTERNÍ RELEVANCE

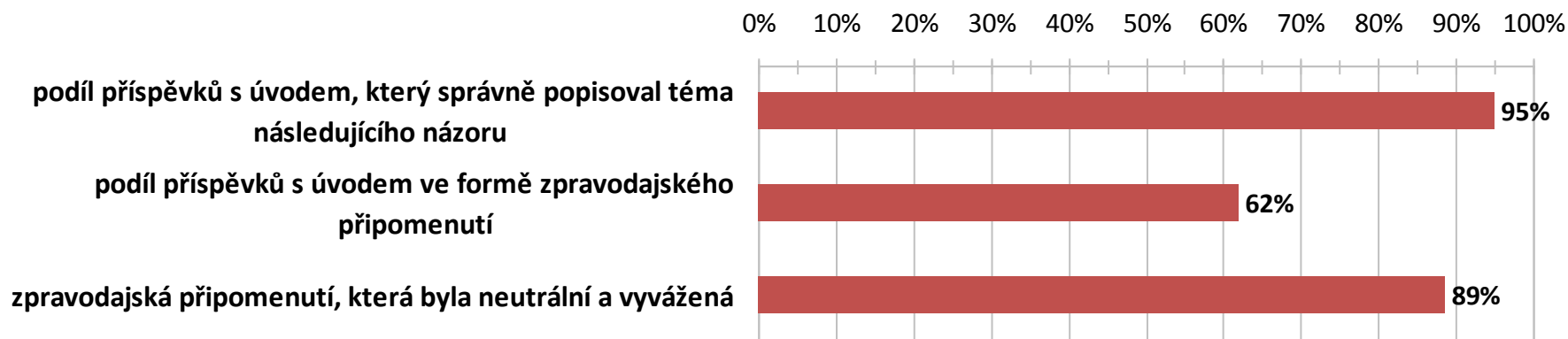
EXTERNÍ (VNĚJŠÍ) RELEVANCÍ rozumíme, nakolik téma určitého příspěvku působí na společnost nebo politický systém. Externí relevance (jako jedno z kritérií kvality názorové publicistiky) byla v rámci jednoho příspěvku vyhodnocena jako naplněná, pokud prezentovaná témata mohla nebo budou moci v ovlivnit významně (nebo zaznamenatelně) kvalitu života nějaké socio-demografické skupiny v ČR, která není marginální. Vzhledem k přijaté definici je logické, že externí relevance příspěvků s domácí tematikou je podstatně vyšší než u příspěvků se zahraniční tematikou. Proto je také možné smysluplně posuzovat míru dosažené relevance jen skupiny příspěvků „domácích“ a ta je velmi vysoká.

II. 5. HODNOCENÍ ÚVODU KE KOMENTÁŘI (NÁZORU)

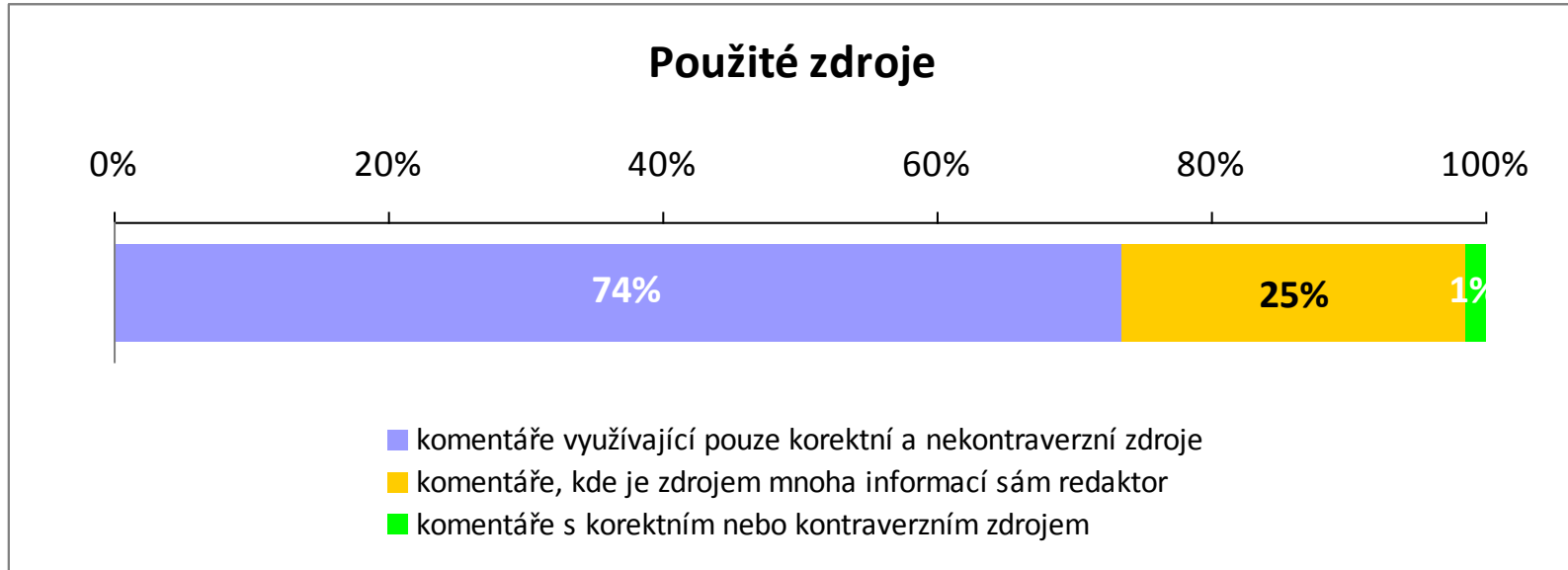
V pořadí **Názory a argumenty** byl v každém příspěvku představen komentář (názor) buď jen krátkým uvedením moderátora ve formě bezprostřední upoutávky nebo stručného zpravodajského připomenutí. Bylo vyhodnocováno do jaké míry úvod vystihuje hlavní téma následného komentáře a v případě, že šlo o zpravodajské připomenutí, do jaké míry toto splňuje požadavky kladené Kodexem ČRo na zpravodajství.

Následující graf dokumentuje, že tématicky správně bylo uvedeno 95% komentářů, 62% komentářů bylo uvedeno ve formě zpravodajského připomenutí a 89% těchto zpravodajských připomenutí splňovalo požadavky ČRo kladené na zpravodajství. To je velmi slušný výsledek.

II.6. HODNOCENÍ KOREKTNOSTI ZDROJŮ, KTERÉ AUTOŘI KOMENTÁŘE POUŽÍVALI

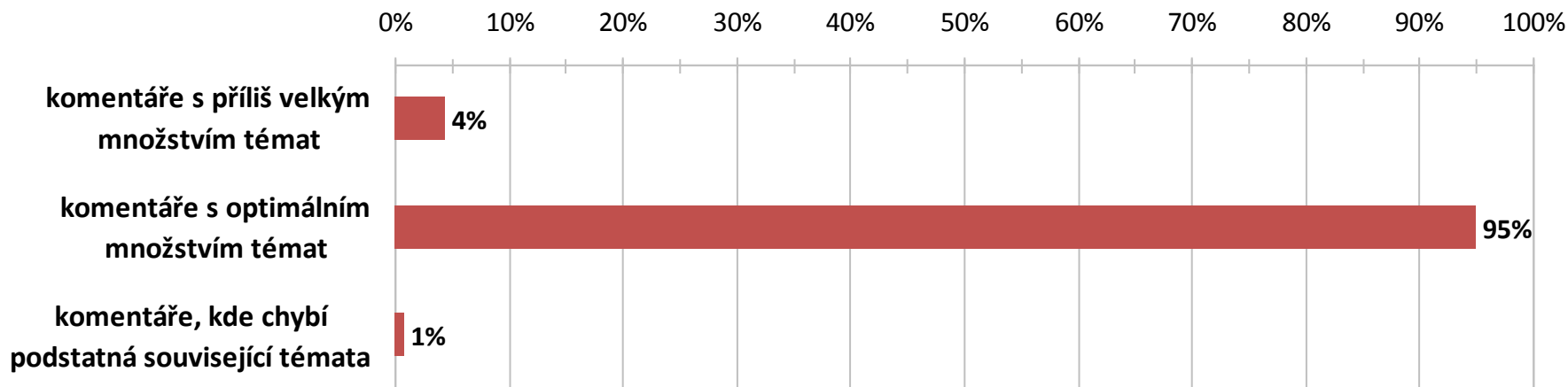
Téměř ve třech čtvrtinách komentářů (názorů) autoři vycházeli z korektních a nekontraverzních zdrojů. Ve čtvrtině autoři své zdroje nepopisovali konkrétně, což ale není nedostatkem v případě názorové publicistiky (a do tohoto žánru lze pořad *Názory a argumenty* zařadit). Zkoumaný pořad jako celek tedy požadavky v tomto směru kladené Kodexem ČRo více než naplňuje.

II. 7. MNOŽSTVÍ POPISOVANÝCH TÉMAT V KOMENTÁŘI JAKO INDIKÁTOR JEHO SROZUMITELNOSTI

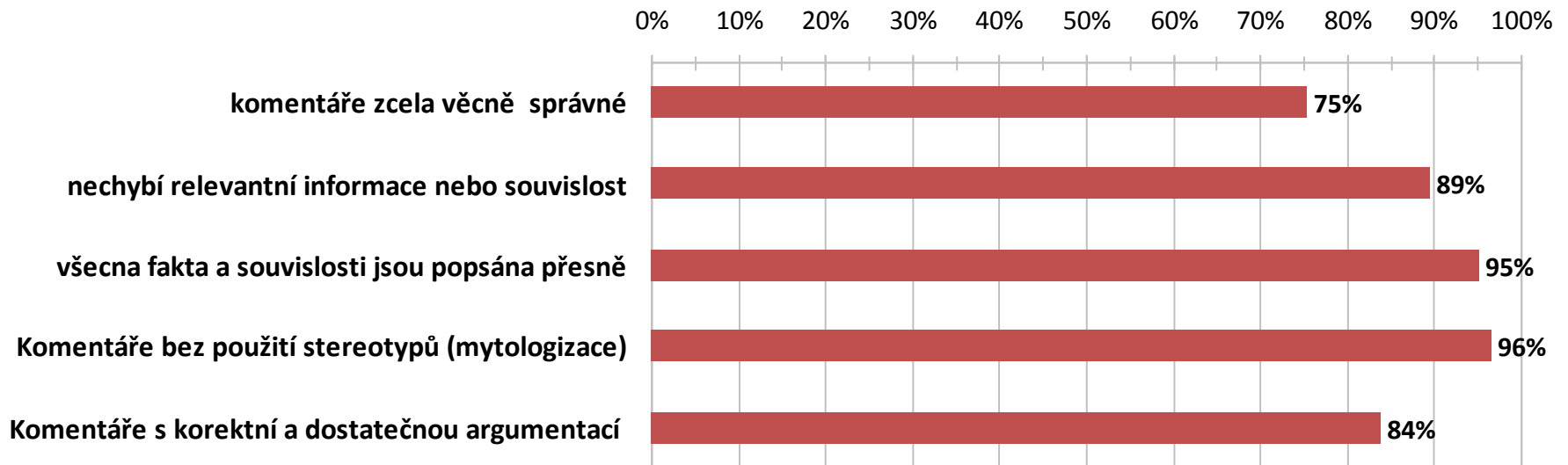
Příliš velké množství popisovaných témat může zejména v případě posluchačů rozhlasu činit komentář méně srozumitelným. Naopak, není – li popsáno v komentáři nějaké důležité téma, které významně souvisí s tématem hlavním nebo by mohlo (resp. mělo) ovlivnit úhel hodnotícího pohledu komentátora, pak jde o zkreslení pravdivého obrazu skutečnosti, který požaduje Kodex ČRo.

Uvedený graf dokumentuje velmi vysokou úroveň míry naplňování všech uvedených kritérií.

II. 8. VĚCNÁ SPRÁVNOST KOMENTÁŘŮ (NÁZORŮ)

Kodex ČRo klade na publicistické pořady (mezi něž patří také Názory a argumenty) požadavek věcné správnosti. Pro hodnocení jejího naplňování byly použity indikátory uvedené v následujícím grafu. První položka grafu ilustruje absolutní věcnou správnost ve třech čtvrtinách zkoumaných komentářů. Je třeba poznamenat, že do sumy 25% komentářů, jež nesplnily velmi přísně nastavené požadavky absolutní věcné správnosti, byly zařazeny i takové, které nakonec kvalitativní část této obsahové analýzy označila jako korektní. Je nutné poznamenat, že všechny níže uvedené dílčí položky grafu (jednotlivé indikátory věcné správnosti zkoumané skupiny komentářů jsou na velmi vysoké úrovni.

III. ZÁVĚR

III. ZÁVĚR

- 1. Hodnocená kritéria určující kvalitu (názorového) publicistického pořadu „Názory a argumenty“, které byly operacionalizovány podle požadavků kladených Zákonem o ČRo i Kodexem ČRo (zejména požadavky jeho článku 6) byly naplněny.**
- 2. Kritéria určující kvalitu (názorového) publicistického pořadu „Názory a argumenty“, které byly operacionalizovány podle požadavků obecně uznávaných hledisek pro hodnocení úrovně kvality profesionálního novinářského zpracování, byly naplněny v minimálně standardních a většinou i vyšších úrovních.**